

Nove zamisli so zame vedno izziv

»Dobro vodenje je dobra organizacija dela, dobro izkoriščanje delovnega časa, strojev in red, ki se začne pri vrhu.« je med drugim dejal Jože Vonta, ki je sicer generalni direktor Tekstila, a ga poznamo kot izjemno uspešnega prisilnega upravitelja, saj je spravil na zeleno vejo kar 19 krepko zavoženih podjetij. Ob njegovi 60-letnici smo zabeležili z njim tale pogovor.

»Dobro vodenje ni tisto, da priganja delavca k delu, marveč je v tem, da mu tako dobro pripraviš delo in stroje, da bo naredil, kolikor bo mogel brez priganja,« je nadaljeval človek, ki je sam zrasel iz trgovskega vajenca, do borca Cankarjeve brigade in jurišnega bataljona 15. divizije in kasneje v sekretarja, v diplomiranega politologa, predvsem pa v odločnega direktorja trgovskega in proizvodnega podjetja Tekstil.

– Poudarili ste pomembnost discipline, ampak pri nas se razraščajo prav nered, nedisciplin, ki postaja pravo zlo. Zakaj?

»Po eni strani je to prav gotovo odraz kadrovskega stanja, ko se ljudje ne spopadajo z novimi zamislimi, ampak se rajši potuhnejo v lagodnosti utečenih razmer. Meni so bile nove ideje vedno izziv, pogoj za napredek. Po drugi strani je nedisciplin odraz objektivnih družbenih razmer, nivoja samoupravnih odnosov. Nad vodilnimi lebdijo tisto vprašanje, kaj bodo rekli zgoraj. Pri nas je vse preveč kritizerjev, ki hodijo tožariti na komiteje, namesto da bi sami storili kaj za izboljšanje.«

– Se politika po vaše preveč vtika v gospodarstvo?

»Politika mora biti prisotna v gospodarstvu, ne sme pa prevladovati, zlasti ne pri strokovnih odločitvah.«

– Imajo strokovnjaki zato premalo besede?

»Besedo bi imeli, če bi bili zato motivirani, a pri tem ne gre le za osebni dohodek. Do strokovnjakov vlada nestrpnost, ker rezultati njihovega dela niso in ne morejo biti takojšnji. Delavcem se zdi, da so odveč, vodilnim tu pride prav oportunitizem in tisto, kaj bo rekla politika. V ozadju je tudi teorija enakih železcev: vsi naj bi bili enaki, kar pomeni, vsi bomo enako revni. Na ta način premalo izvečemo iz ljudi, ki imajo znanje in nove ideje.«

– Od česa vas boli glava?

»Od silnega izbruha administracije, tako na vrhu kot spodaj.

Naši morajo vsak teden v Beograd po razna dovoljenja, kar je metanje denarja in časa v zrak. Da ne omenim, kakšen glavobol dobivam od dolgih sestankov. V Tekstilu so sestanki kratki, politični pa so zunaj delovnega časa.«

– Kje so boleče točke gospodarjenja?

– V deviznem sistemu, ki nas pelje v prepad. Mi smo uspešni izvozniki: od tega pa nimamo ničesar, ker se bolj spleča prodajati

Jože Vonta

doma. Včasih smo vsi podpirali tisti tozd, ki je imel najboljše možnosti za izvoz, tako da so se stroji in devize prelivali po ekonomski logiki. Danes te logike ni več.«

– Pred »potopom« ste reševali kar 19 podjetij. Najrši oreh pri tem delu...

»So bili ljudje oziroma njihovo razumevanje in zaupanje. Sam ne moreš narediti ničesar, če te ne obkrožajo dobri sodelavci.«

– Potem se lotiš proizvodnje,« je nadaljeval Jože Vonta, človek, ki izredno veliko da na človeka, šele potem na stroje. »Kaj izdelujejo, kako izdelujejo, ali gre za zastarele izdelke, kakšna je organizacija dela, kako vzdržujejo stroje. Po-

tem pride na vrsto režija, a ne režija nasploh, marveč proizvodna režija, na katero prevečkrat pozabljamo. To so razni vodje oddelkov, njihovi pomočniki, kontrolorji, pomočniki pomočnikov, notranji transport, evidenca. V to je včasih treba poseči s carskim rezom.«

– Sistem, kot kaže, bi potreboval vse več Jožetov Vontov, kajti izgubaš se množijo iz dneva v dan...

»Jožetov, kakršen sem jaz pa je najbrž vse manj. Poudarjam, da so zato krivi vodstveni in vodilni kadri.«

– Ampak fakultete nam bruha strokovnjake...

»Že, že, a strokovnjake požirajo sindikati, partija, sivi, banke, komiteji, združenja; v proizvodnji ostajajo samo še navdušenci. Teh pa je dandanes vse manj.«

– Kje vidite izhod?

»Najprej v prevetrenju kadrov in nato sistema, pa naj gre za družbeno-ekonomski sistem ali za samoupravljanje. To ni svetinja, ki se je ne bi smelo spreminjati in razvijati. Izhod je tudi v drugačnem nagrajevanju, kajti teorija enakih železcev nas vodi v enakost v revščini.«

– Če potegnete črto pod vašim dosedanjim delom...

»Vidim trdo delo, zlasti v zadnjih časih, ki so mnogo hujši od nekdanjih. Samoupravljanja, kakršnega smo razglasili, ni več. In vodenje v sedanjih razmerah je vse težje.«

– Vas ob vsem, kar vidite, kaj greni?

»Nekoliko me je razočaral razvoj Slovenije in Jugoslavije, a se pri vsem tem ne počutim prav nič krivega.«

– Ste pri vsem vašem delu dovolj mislili nase?

»Sele zdaj se zavedam, da sem premalo mislil nase. Še glavni hobi, kolesarjenje, sem zanemarjal. Lahko bi veliko imel, ne da bi kradel, če bi bolj mislil nase. Tako pa sem vse svoje moči dal za tole podjetje, kjer sem že od leta 1950.«

Ampak to podjetje je napravilo silen razmah in žanje uspeh, ki ga je sejal tudi Jože Vonta, četudi vseskozi poudarja, kako so mu pri tem vedno pomagali dobri sodelavci in kako sam ne bi mogel storiti ničesar.

Takšen je pač Jože Vonta. Srečo in še na mnoga leta!

ALBINA ADAMIČ

Drago vzdrževanje in slabe storitve

Svet stanovalcev krajevne skupnosti Gradišče se je sestal 12. februarja. Udeležili so se ga predsedniki hišnih svetov, predstavniki družbenopolitičnih in samoupravnih organov v KS ter predstavniki Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ljubljana Center.

Predsednik Sveta stanovalcev KS Tone Gregorič je v uvodu seznanil prisotne z najpomembnejšimi dogajanjmi na področju stanovanjskega gospodarstva. Prikazal je probleme v zvezi s planiranjem, s kvaliteto gradnje in v zvezi s prenovo. Govoril je tudi o predragih in prepočasnih storitvah nekaterih strokovnih služb. Informiranost ni zadovoljiva.

V razpravi so govorili o plinifikaciji in predlagali, naj bi se je lotili bolj načrtno. Na plin naj bi se lahko priključile tudi tiste hiše, ki ga doslej niso imele. Zadeve naj bi reševali z ustreznim kreditiranjem.

Glede priključitve na daljinsko ogrevanje žal niso dobili natančnega pojasnila. Komisija za socialno skrbstvo pri svetu KS naj bi razpravljala o subvencioniranju stanarin.

Osnutek plana vzdrževanja stanovanjskih hiš v krajevni skupnosti Gradišče v letu 1987 je predložila predstavnic stanovanjskega podjetja Renata Sonnenwald (gradbeni tehnik), ki je zadolžena za KS Gradišče. Pojasnila je, da so mnogo sredstev zahtevale že intervencije v zvezi s škodo, ki so jo povzročile hude zimske razmere zlasti sneg. KS Gradišče bo dobila 10% sredstev, ki so v občini namenjene vzdrževanju stanovanjskega fonda. V prvi vrsti bodo sredstva namenjena popravilu streh. V plan pa so vključena tudi dvigala.

Veliko pripomb je bilo na račun vzdrževanja hiš in stroškov za vzdrževanje. Stanovalci nimajo točne slike o prihodkih in odhodkih stanovanjskega podjetja. Stanovanjsko podjetje hišam ne izplačuje redno tistega skromnega zneska, ki jim pripada od stanarin.

Nimamo pregleda, kako je z dolgovi etažnih lastnikov. Strokovna služba ima neizterjane terjatve in pokriva jih iz sredstev za vzdrževanje. Najboljši delavci odhajajo iz stanovanjskega podjetja. Ne vemo, kako je s pogodbami za lokale. Za upravljanje gre 17% stanarine, nimamo pa pregleda nad to uporabo. Za hišno samoupravo skrbijo samo volonterji. Hišni sveti in delegati imajo premalo vpliva pri celotnem upravljanju. Na seji so predlagali, naj hišni sveti zahtevajo za vsako opravljeno delo strokovnjaka. Strokovnjak naj pregleda tudi vsa večja investicijska dela.

Oglasili so se tudi etažni lastniki in navedli primere dragih sodnih postopkov za prispevke, ki so že bili plačani. Vprašali so tudi ali potrebujemo tako drago organizacijo kot je »Histor«, ki mu stanovalci pla-

čujejo 3 in polkratno vsoto osebnega dohodka hišnika in snažilke. Predlagali so, da bi imelo več skupnosti stanovalcev možnost zaposliti hišnika in snažilko.

Renata Sonnenwald je ob koncu pojasnila, da je

V začetku februarja so se sestali člani predsedstva sveta stanovalcev krajevne skupnosti Gradišče. Pogovor je vodil Tone Gregorič, predsednik Sveta stanovalcev v KS in predsednik Skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ljubljana Center.

V pripravah na sklic sveta stanovalcev so obravnavali pereče probleme na področju stanovanjskega gospodarstva in hišne samouprave. Osnovno vprašanje, ki bi ga morali razrešiti je, kako bomo vzdrževali stanovanja. V krajevni skupnosti je veliko starih hiš, ki zahtevajo temeljito prenovo. Tudi novogradnje niso bile dovolj solidno gradene in zahteva predvsem vzdrževanja streh velika sredstva.

Glede dodeljevanja izpraznjenih stanovanj se prevladalo mnenje, da Samoupravna stanovanjska skupnost ne bi dodeljevala stanovanj brez soglasja organov krajevne skupnosti. Prav tako pa ne bi smeli več dovoliti, da se primerna stanovanja spreminjajo v poslovne prostore. Kako je s povišanjem stanarin in kako ta sredstva delijo? Delež namenjen za upravljanje še vedno previsok, sredstva, ki jih dobi hiša za drobna popravila so še vedno nižja, od odstotka, ki gre za upravljanje. Pred vsakim povišanjem stanarin naj bi pristojni organi predložili tudi predlog delitve. Z višjimi stanarinami bi morali predvsem izboljšati vzdrževanje stanovanj. Upravne službe naj bi podale letno poročilo o svojem delu. Svet stanovalcev v KS bi moral dobiti poročilo o delu stanovanjskega podjetja vsaj enkrat letno.

bil lanski plan vzdrževanja hiš v KS v celoti realiziran.

Janez Škulj je člane sveta obvestil, da je Komite za splošni ljudski odpor pri KS Gradišče razpravljal o delovanju civilne zaštite v KS. Poval je predsednike hišnih svetov, da v vsaki hiši zadolžijo po enega člana za povezavo z enotami CZ v krajevni skupnosti Gradišče ter imena sporočijo do 15. marca na KS Gradišče.

SKUPNA SEJA V KS TRG OSVOBODITVE

Odvoz smeti, ureditev okolja

Delegati sveta potrošnikov in komisije za urejanje in varstvo okolja so se sestali 5. februarja. Kritično so obravnavali elaborat o odvozu smeti v KS Trg osvoboditve. Izoblikovali so naslednja stališča.

Generalno je projekt dobro izdelan in smiselno upošteva prehod dosedanjega zbiranja odpadkov v vrečkah na zbiranje v zabojnikih. V nekaterih hišah je praktično nemogoče locirati zabojnike, zato je nujno treba napraviti spremembo ustreznega odloka, ki mora v nujnih primerih upoštevati tudi še zbiranje odpadkov v vrečkah (primer: Židovska ulica 1, 3 in 5 ter Židovska sfeza). Ob zbiranju odpadkov v zabojnikih je nujno potrebno zagotoviti redno pranje zabojnikov. Zabojnike je treba ponekod zavarovati pred krajo ali metanjem v Ljubljano. Razpravljali so tudi o problematiki ureditve okolja v krajevni skupnosti. Ponovno so ugotovili, da rešitev Komunalne skupnosti, s katero so se krajevne skupnosti v občini Ljubljana Center hočeš nočeš morale obvezati, da bodo same zaposlovale komunalne redarje, nikakor ni ustrežna. Zakon namreč jasno omejuje dopolnilno delo, zato delavca

ne morejo ustrezno zavezati, da bi delo opravljalo vse leto. Tudi vsota 20.000,00 dinarjev letno, ki jo Komunalna skupnost daje KS za plačevanje takega delavca, je odločno prenizka. Zato v KS Trg osvoboditve še naprej vztrajajo, naj komunalne redarje zaposluje Komunalna skupnost.

Urejanju okolja bi morali posvetiti večjo pozornost. Svet in komisija sta zato izpostavila predvsem naslednje:

– Koškov za smeti je premalo, vse pa je nujno potrebno pritrditi in zavarovati z verigami, ker jih vandali v nočnem času vržejo na tla ali v Ljubljano.

– Klopi ob Ljubljani bo treba ustrezno pritrditi.

– Drevesa je potrebno postopno nadomestiti.

– Vsem lokalom in hišnim svetom dajeta pobudo, naj svoje funkcionalno zemljišče ustrezno ozelenijo. V ta namen naj bi uporabili večje premične zabojnike z zemljo, v katerih bi gojili manjše

okrasno grmičevje ali okrasno drevje.

– Obstoječe napisane table lokalov v Židovski ulici ovirajo dostop intervencijskim vozilom, pa tudi oblikovno ne ustrezajo zahtevam urejenega starega mestnega jedra.

– Tajništvo KS je že večkrat urgiralo ponovno montažo pisemskega nabiralnika na zidu hiše Trg osvoboditve 10 (ob mlekarji). Nabiralnik sicer vselej začasno namestijo, vendar pa ga zdaj spet ni.

– Vprašanje je, ali ima zasebnik Kapetanović (lokal in pizzerija Dvorni trg) dovoljenje Zavoda za spomeniško varstvo za sivo montažno streho, ki prekriva vrt pizzerije in v dobršni meri kazni tako okolje kot tudi pogled na zadnji del fasade Slovenske filharmonije.

– Lastniku lokala poleg Platane predlagajo, naj v najkrajšem času ponudi ustrežnejši in bolj domiseln program svoje dejavnosti. V Ljubljani se namreč ponudba v takšnih lokalih začne in konča pri hamburgerjih, pizah, hot dogih in alkoholu.

SILVA ŠUC